

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 44/2011
13.5.2011

Asia Virkasuhteen irtisanomista koskeva oikaisuvaatimus

Muutoksenhakija

X

Virasto Poliisilaitos

Päätös, johon on haettu oikaisua

Poliisilaitos on 18.11.2010 tekemällään päätöksellä irtisanonut vanhempi konstaapeli X:n virkasuhteen, koska hän oli syyllistynyt 1.9.2010 näpistykseen ja sakkovilppiin. Käräjäoikeus oli 27.10.2010 tuominnut hänet mainituista rikoksista 30 päiväsakon sakkorangaistukseen.

Poliisilaitos on päätöksensä perusteluissa todennut pitävänsä erityisen painavana syynä irtisanomiselle X:n syyllistymistä tahallisuutta edellyttäviin rikoksiin. X:n tehtäviin rikostutkijana on kuulunut muun ohella omaisuusrikosten torjunta ja selvittäminen. X on syyllistymällä näpistykseen ja sakkovilppiin käyttäytynyt tavalla, joka on ollut ristiriidassa hänen tehtäviinsä poliisilaitoksen rikostutkijana. X:n käyttäytyminen on lisäksi ollut sellaista, että luottamus poliisille kuuluvien tehtävien asianmukaiseen hoitoon on voinut kärsiä. Irtisanomisen perusteena olevat teot ja niistä aiheutunut haitta X:n tehtävien hoitamiseksi osoittavat hänet siinä määrin soveltumattomaksi tehtävänsä, ettei virantoimitusta voida jatkaa.

Oikaisuvaatimus

X on vaatinut poliisilaitoksen päätöksen kumoamista.

Asian ratkaisu on ilmoitettu X:lle välittömästi hänen kuulemisensa päätyttyä. Päätös perusteluineen oli kirjoitettu jo etukäteen. X:n näkemystä ei siten ole otettu päätöksenteossa mitenkään huomioon, vaikka hänen näkemyksensä onkin kirjattu päätöksen selostusosaan.

Irtisanomiseen johtaneiden rikosten tekohetkellä X:llä ja hänen perheellään oli hyvin vaikeaa. X on päätenyt tekoihin hetken mielijohteesta, yksityiselämän huolien aiheuttaman lievän masennuksen ja ahdistuneisuuden vaikutuksesta, eivätkä ne ole olleet millään tavalla suunniteltuja tai harkittuja. X on katunut rikoksiaan niiden tekopäivästä asti. X on ollut valtion palveluksessa 31.3.2008 lähtien ja nykyisessä virassaan 12.10.2009 lähtien. X on hoitanut työnsä nuhteettomasti, eikä hänellä ole aikaisempaa rikoshistoriaa. Kyse on ollut yksittäistapauksesta. Päätös irtisanomisesta on sen perusteena olevien tekojen tuomittavuudesta huolimatta kohtuuton ja vaikuttaa X:n lisäksi hänen perheeseensä, joka on hänen elatuksensa varassaan. X on jo saanut teosta lainmuokaisen rangaistuksen.

Vastine ja selitykset

Poliisilaitos on vastineessaan vaatinut oikaisuvaatimuksen hylkäämistä.

Vastineessa on todettu muun ohessa, että asian lopputulosta ei ole päätetty ennen X:n kuulemistä. X on saanut lausua kaiken itse tapahtumista ja toiveensa ratkaisuvaihtoehtoista. Irtisanomista koskeva päätös voidaan antaa ja lukea asianosaiselle välittömästi kuulemisen jälkeen. Tämä on mahdollista varsinkin niissä tilanteissa, joissa käsiteltävän asian tosiseikkoja koskeva aineisto on riidaton. Tässä asiassa selvityksenä asiasta on ollut käräjäoikeuden lainvoimainen tuomio.

X on antanut selityksen.

Virkamieslautakunnan ratkaisu ja perustelut

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 25 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen ei saa irtisanoa virkasuhdetta virkamiehestä johtuvasta syystä, ellei tämä syy ole erityisen painava. Tällaisena syynä ei voida pitää ainakaan:

1) virkamiehen sairautta, vikaa tai vammaa, paitsi jos siitä on ollut seurauksena virkamiehen työkyvyn olennainen ja pysyvä heikentyminen ja virkamiehellä on sen perusteella oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen;

2) virkamiehen osallistumista virkamiesyhdistyksen päätöksen perusteella yhdistyksen toimeenpanemaan työtaisteluun; eikä

3) virkamiehen poliittisia, uskonnollisia tai muita mielipiteitä taikka hänen osallistumistaan yhteiskunnalliseen tai yhdistystoimintaan.

Saman lain 40 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan virkamies voidaan pidättää virantoimituksesta välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos irtisanomisen perusteena oleva teko tai laiminlyönti osoittaa virkamiehen siinä määrin soveltumattomaksi tehtävänsä, ettei virantoimitusta voida jatkaa tai jos virantoimituksen jatkuminen irtisanomisajan voi vaarantaa kansalaisen turvallisuuden.

Saman lain 14 §:n 2 momentin mukaan virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Poliisilain 9 c §:n mukaan poliisimiehen on virassa ja yksityiselämässään käyttäydyttävä siten, ettei hänen käyttäytymisensä ole omiaan vaarantamaan luottamusta poliisille kuuluvien tehtävien asianmukaiseen hoitoon. Arvioitaessa poliisimiehen käyttäytymistä otetaan huomioon myös hänen asemansa ja tehtävänsä poliisihallinnossa.

Oikeudellinen arviointi

Asiakirjoista ilmenevän selvityksen mukaan X:ää on kuultu asianmukaisesti ennen irtisanomista. Päätösluonnoksen laatiminen ennen kuulemista tosiseikastoltaan selvässä ja riidattomassa asiassa ei vielä osoita, että X:llä ei tosiasiallisesti olisi ollut mahdollisuutta saada mielipidettään kuulluksi päätöksenteossa. Poliisipäällikön on jo X:n näkemystä kuunnellessaan ollut mahdollista harkita kuulemisessa esille tulleiden seikkojen vaikutusta asian ratkaisulle. Päätyessään harkinnassaan siihen, etteivät kuulemisessa ilmenneet seikat selvästikään ole esteenä irtisanomiselle, poliisipäällikkö on voinut tehdä päätöksen asiassa heti kuulemisen päätyttyä. Poliisipäällikön päätös ei ole kuulemisen ja päätösharkinnan väitetyn puutteellisuuden vuoksi virheellisessä järjestyksessä syntynyt.

Poliisimiehen käyttäytymiselle on asetettu poliisilaissa erityisiä vaatimuksia. Poliisin on myös vapaa-ajallaan käyttäydyttävä siten, ettei hänen käyttäytymisensä ole omiaan vaarantamaan luottamusta poliisille kuuluvien tehtävien asianmukaiseen hoitoon. Käräjäoikeus on 27.10.2010 julistamallaan lainvoiman saaneella tuomiolla tuominnut X:n 1.9.2010 tehdyistä näpistyksestä ja sakkovilpistä 30 päiväsakon sakkorangaistukseen. Molemmat rikokset osoittavat tekijässään epärehellisyyttä. X:n tehtäviin poliisilaitoksen rikostutkijana on kuulunut muun ohella omaisuusrikosten torjunta ja selvittäminen. Poliisimiehen syyllistyminen sellaiseen tahalliseen rikokseen, joiden torjuminen ja selvittäminen kuuluvat hänen virkatehtäviinsä, on omiaan vakavasti horjuttamaan yleistä luottamusta poliisille kuuluvien tehtävien asianmukaiseen hoitoon. X:n syyksi luettujen rikosten tahallisuus, laatu ja niiden yhteys hänen virkatehtäviinsä huomioon ottaen poliisilaitoksella on ollut erityisen painava syy virkasuhteen irtisanomiseen siitä riippumatta, ovatko hänen käyttäytymisensä vaikuttaneet oikaisuvaatimuksessa viitatus yksityiselämän ongelmat. Teot myös osoittavat hänet siinä määrin soveltumattomaksi tehtävänsä, ettei virantoimitusta ole voitu jatkaa.

X:n perheelle irtisanomisesta aiheutuvat taloudelliset ongelmat ja X:lle tuomittu rangaistus eivät ole sellaisia seikkoja, jotka lain mukaan tulisi ottaa huomioon irtisanomisen edellytyksiä arvioitaessa.

Päätös

Virkamieslautakunta hylkää oikaisuvaatimuksen.

Sovelletut lainkohdat

Valtion virkamieslaki 14 § 2 momentti, 25 § 1 ja 2 momentti,
40 § 2 momentti 4 kohta ja 66 § 2 momentti
Poliisilaki 9 c §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Esittelijä

Jussi-Pekka Lajunen

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Kulla, Paanetoja, Äijälä, Isomäki, M. Nieminen ja Komulainen sekä varajäsenet Tarnanen ja Kuusama.